

Rapportage inventarisatieonderzoek BRO 2021

3 juni 2021
Jacoline van Leeuwen
Andrew Chandler

01	Doel van dit onderzoek	3
02	Methode en aanpak	5
03	Conclusies	7
04	Resultaten per thema	10
	Aanlevering van de BRO	
	Gebruik van de BRO	
	Mening en wensen t.a.v. de communicatie over de BRO	
	Beoordeling BRO Servicedesk	

1. Inleiding en doelstelling

Inleiding en doelstelling

Sinds de invoering van de BRO in 2018 zijn er drie tranches met in totaal 20 registratieobjecten in werking getreden

De BRO is een landelijke informatievoorziening van publieke bodem- en ondergrondgegevens, die voorheen in verschillende registraties waren opgeslagen. De BRO is onderdeel van het stelsel van basisregistraties. Dit stelsel vormt het fundament van de informatievoorziening voor de overheid, en speelt een belangrijke rol bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Doordat overheden gegevens met elkaar delen kunnen ze efficiënter werken en hun dienstverlening verbeteren. Vanaf 2018 is de wet BRO van kracht. Inmiddels zijn drie tranches met in totaal 20 registratieobjecten in werking getreden. De vierde en laatste tranche wordt in 2022 ingevoerd. Het bronhouderschap is belegd bij gemeenten, provincies, waterschappen en de ministeries van EZK en IenW (waaronder Rijkswaterstaat).

Vervolg inventarisatieonderzoek onder bronhouders

Het Programmabureau BRO wil een goed overzicht hebben van de stand van zaken bij de verschillende groepen bronhouders, en externen informeren over de voortgang van de implementatie van de BRO. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de voortgang, uitvoering en het gebruik van de BRO. Ook wil het bureau inzicht verkrijgen in de behoefte aan ondersteuning bij de bronhouders. In 2018 heeft het Programmabureau BRO aan Statistiek gevraagd om onderzoek te doen naar de stand van zaken met betrekking tot de invoering van de BRO en naar de behoeften die er zijn onder de bronhouders. Deze rapportage gaat over het recent uitgevoerde onderzoek en is een vervolg op de eerder uitgevoerde inventarisatieonderzoeken in 2018 en 2019.

De doelstelling van het onderzoek is inzicht creëren in:

- de mate waarin de functie van bronhouder is geborgd in organisaties;
- mening van bronhouders ten aanzien van de aanlevering van de BRO;
- het gebruik van de BRO binnen organisaties;
- mening en wensen ten aanzien van de communicatie over de BRO;

Een aanvullende doelstelling is:

- Het inzichtelijk maken van verschillen en/of overeenkomsten tussen groepen (type bronhouders).
- Het (waar mogelijk) inzichtelijk maken van verschillen ten opzichte van een jaar geleden.

2. Methode en aanpak

Methode en aanpak

Onderzoeksmethode:

Online (adressenbestand aangeleverd door het Programmabureau BRO Min. BZK). Bronhouders hebben een uitnodigingsmail ontvangen met daarin de link naar de vragenlijst. Er is tweemaal een herinnering verstuurd. Daarnaast zijn bronhouders nagebeld om een zo hoog mogelijke respons te behalen.

Veldwerkperiode:

8 februari t/m 5 maart 2021

Topiclist:

Onderwerpen: aanlevering en gebruik van de BRO, beoordeling en voorkeur informatiekkanalen, beoordeling BRO Servicedesk

Doelgroep:

Decentrale bronhouders (gemeenten, provincies, waterschappen)

Respons:

	Aantal reacties	%
Aantal uitnodigingen	335	100%
Netto respons	184	55%
Gemeenten	168 van 302	56%
Provincies	6 van 11	55%
Waterschappen	9 van 21	43%

Gemeenten	%
Aantal inwoners	
<20,000 inwoners	51%
20-100,000 inwoners	54%
>100,000 inwoners	75%

Resultaten:

PP rapportage met daarin een grafische weergave van de resultaten incl. korte en bondige slides met conclusies, analyse antwoord open vraag, dashboardrapportage en t.b.v. communicatie: infographic gebaseerd op de rapportage

3. Conclusies

Samenvatting

Functie BRO-coördinator in meeste gevallen belegd, maar in de helft van de gevallen niet formeel

De functie van de BRO-coördinator is bij de meeste organisaties wel belegd maar in bijna de helft van de gevallen is deze (nog) niet formeel belegd. Uit de gegeven toelichtingen van de BRO-coördinatoren blijkt dat zij in veel gevallen de implementatie en het beheer van de BRO 'er even bij' moeten doen. Uit de antwoorden op de vraag wat de BRO-coördinator in de huidige fase van de implementatie van de BRO als grootste kans, uitdaging of knelpunt ervaart komt ook het gebrek aan capaciteit naar voren; men noemt spontaan met name het *commitment* en de *bekendheid* van de BRO onder de medewerkers, gevolgd door een tekort aan *capaciteit* als knelpunt. De meeste BRO-coördinatoren geven aan dat er minimaal 0,1 fte beschikbaar is voor de uitvoering van de taken maar een relatief groot deel (een vijfde) van de BRO-coördinatoren zegt 0 fte beschikbaar te hebben. Circa twee vijfde is het eens met de stelling dat de BRO voldoende prioriteit heeft binnen de organisatie en dat er voldoende tijd is om taken uit te voeren. Echter eenzelfde groep is het niet eens met deze stellingen. Bij organisaties waar de functie van de BRO-coördinator wel formeel is belegd is dat in lijn der verwachting vaker het geval. Ongeveer tweevijfde van de BRO-coördinatoren vindt het lastig in te schatten of bestuurders de BRO van belang vinden.

Gegevensleveranciers hebben nog niet altijd een goed beeld welke gegevens zij moeten aanleveren

Bronhouders zijn gevraagd naar hun perceptie t.a.v. het aanleveren van gegevens binnen zijn of haar organisatie. Bij de grote meerderheid van de organisaties zijn de collega's die verantwoordelijk zijn voor de aanlevering van gegevens wel in beeld maar zijn deze (interne) gegevensleveranciers nog niet altijd op de hoogte welke gegevens moeten worden aangeleverd en werkt men nog niet altijd volgens de afgesproken werkwijze. Bronhouders zijn ook gevraagd het bronhouderportaal te beoordelen. Het gebruik van het Bronhouderportaal wordt door het grootste deel van de bronhouders redelijk tot goed beoordeelt. Verder zien we dat in de meeste gevallen de inwinning van gegevens voor de verschillende domeinen wordt uitbesteed. De helft van de BRO-coördinatoren geeft hierbij aan dat opdrachtnemers volgens gemaakte afspraken leveren. Vanuit de toelichtingen zien we dat dit proces in veel gevallen nog niet is ingeregeld.

Samenvatting

In de perceptie van de BRO-coördinator wordt de BRO in hun organisatie nog niet veel gebruikt.

Als we kijken naar het gebruik van de BRO gegevens binnen de organisaties dan valt op dat een relatief grote groep BRO-coördinatoren geen idee heeft hoe het ervoor staat binnen zijn of haar organisatie. Bij ruim een kwart van de organisaties hebben de BRO-coördinatoren de gebruikers niet goed in beeld. Ook zegt een relatief grote groep BRO-coördinatoren dat gebruikers onvoldoende weten welke gegevens relevant zijn en waar deze te vinden zijn en wordt er in de perceptie van de BRO-coördinator nog geen gebruik gemaakt van BRO gegevens in de relevante werkprocessen. BRO-coördinatoren die wel een goed beeld hebben van de gebruikers binnen de organisatie scoren op alle aspecten t.a.v. gebruik hoger.

In de perceptie van de BRO-coördinator zijn de organisaties in ieder geval nog niet ver met het gebruik van de BRO. Op een schaal van 1 tot 10 wordt er gemiddeld een 3,5 gescoord op de vraag hoe ver de organisatie is in het gebruik van de BRO. Bij provincies, waterschappen en de grotere gemeenten ligt deze score wat hoger. Eenzelfde trend zien we ook bij de overige deelaspecten ten aanzien van het gebruik van de BRO de grotere gemeenten goed scoren. Het vermoeden bestaat dat kleinere gemeenten minder snel in situaties geraken dat ze de BRO moeten gebruiken waardoor zij weinig kennis opbouwen en minder bekend blijven met de BRO.

Ook bij gemeenten waar de functie van BRO-coördinator formeel is belegd of waar de BRO-coördinator de gebruikers goed in beeld heeft, ligt het gemiddelde hoger. Organisaties hebben voorts nog weinig ervaring met terugmeldingen en de meerderheid heeft dan ook nog niet besloten wat de werkwijze bij terugmeldingen zal zijn.

Alles overziend lijkt het dat we op basis van deze resultaten geen goed zicht krijgen op het gebruik van de BRO aangezien een grote groep BRO-coördinatoren geen goed zicht heeft op het gebruik. Wij adviseren dan ook om aanvullend onderzoek uit te voeren onder de 'echte' gebruikers van gegevens uit de BRO om een representatiever beeld te krijgen over het gebruik van BRO gegevens binnen de organisaties.

Samenvatting

De BRO heeft de potentie om een rol te spelen bij de invoering van de Omgevingswet

Opvallend is dat uit de resultaten blijkt dat bestuurders het belang van de BRO nog niet overtuigend ondersteunen. We zien ook dat de meeste BRO- coördinatoren vinden dat de BRO van waarde is voor de invoering van de Omgevingswet. Echter, de meeste BRO-coördinatoren vinden het lastig een beeld te vormen ten aanzien van het toekomstig gebruik van de BRO t.b.v. de Omgevingswet. Verder geven bronhouders aan dat de BRO vooral een rol speelt bij bestuurlijke thema's als grondwaterproblematiek en de aanleg van infrastructuur.

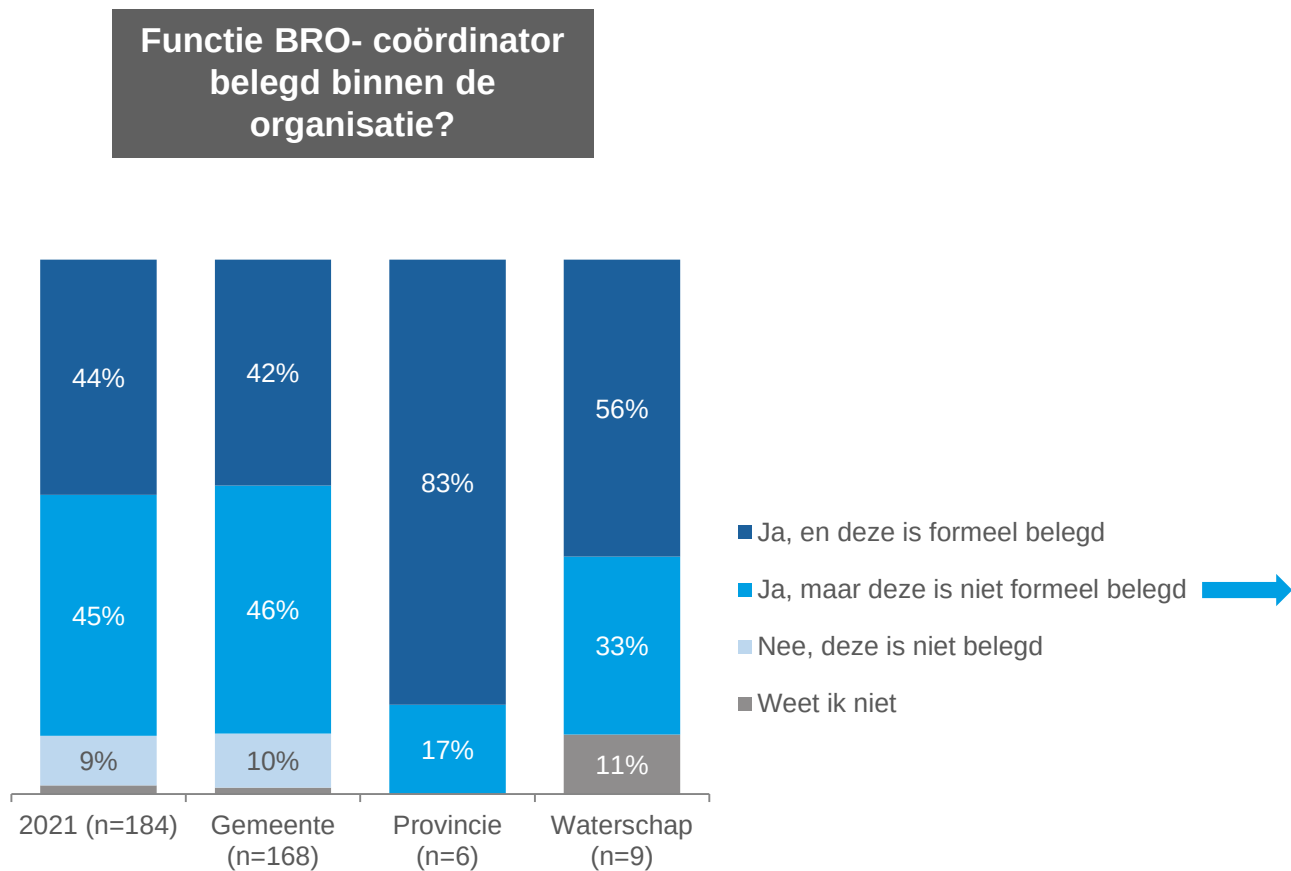
Een beperkt deel van de BRO coördinatoren zegt dat zijn of haar organisatie t.a.v. de domeinen bodem- en grondonderzoek en grondwatermonitoring/gebruik de specialistische kennis zelf in huis heeft. Dit geldt in lijn der verwachting wat vaker voor de provincies en waterschappen. Bij de modellen ligt dit percentage een stuk lager.

De verschillende communicatiemiddelen en de BRO Servicedesk worden goed beoordeeld

De tevredenheid over de verschillende communicatiemiddelen is hoog. Er is een duidelijke voorkeur voor communicatie via de BRO-nieuwsbrief, op afstand gevolgd door de BRO website. De Praktijkvoorbeelden, BRO-filmpjes en BRO 4 BRO genieten nog weinig bekendheid. Ook de BRO Servicedesk wordt goed beoordeeld. Twee derde van de BRO-coördinatoren zegt dat de organisatie weleens contact heeft gehad met de BRO Servicedesk. In het overgrote deel van de gevallen was men tevreden over de dienstverlening van de Servicedesk.

4. Resultaten

De functie van de BRO-coördinator is bij de meeste organisaties belegd maar in de helft van de gevallen (nog) niet formeel.

Aantal fte dat beschikbaar is

- In totaal geeft 42% van de BRO-coördinatoren aan dat er minder dan 0,1 fte beschikbaar is.
- 21% geeft zelfs aan dat er 0 fte beschikbaar is voor de coördinatie van de BRO-taken.
- 36% zegt tussen 0,1 en 0,2 beschikbaar te hebben en nog eens 22% meer dan 0,3 fte.

“Niet in een functiebeschrijving opgenomen”

“Het zijn maar snipper uren”

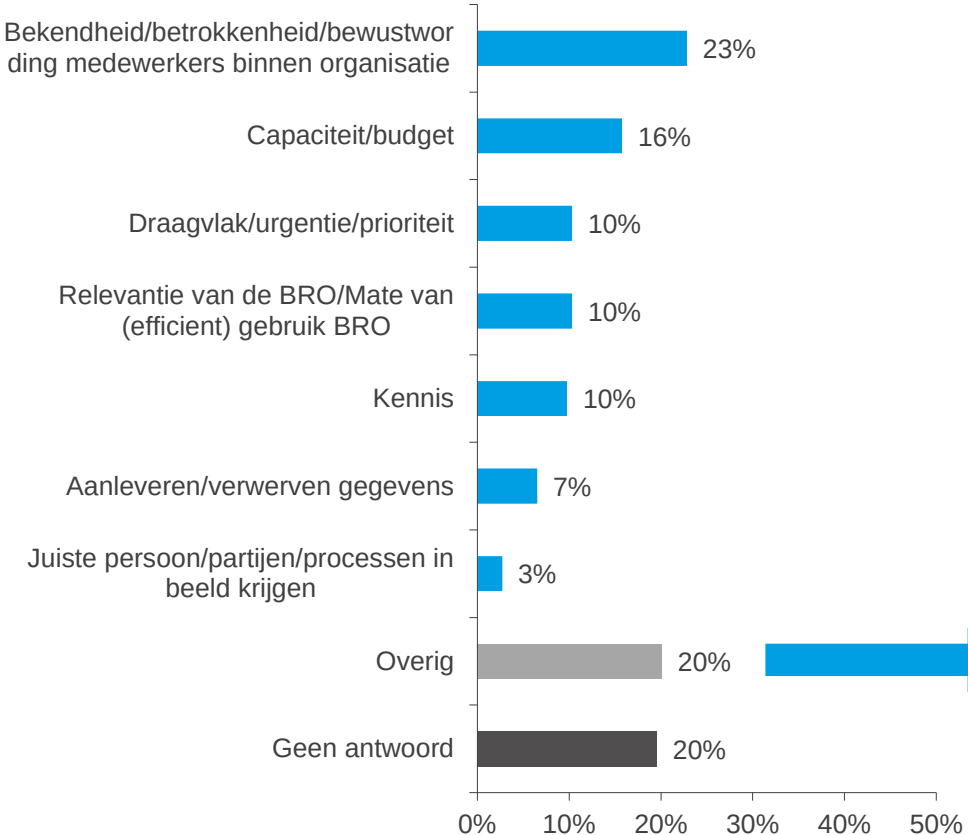
“We doen het er gewoon bij”

“Ik ben BRO coördinator maar dit is niet in mijn functie omschreven. Ik ben in mijn normale functie Beheerder Riolering & Water”

Vraag A1a: Is de functie van BRO-coördinator binnen uw organisatie belegd?
Vraag A1b: Hieronder kunt u eventueel een toelichting geven.
Vraag A2: Kunt u aangeven hoeveel fte er beschikbaar is voor de coördinatie van de BRO-taken? Als u het niet precies weet, maak dan een inschatting.

Knelpunten hebben voornamelijk te maken met de bekendheid en commitment binnen de organisatie en een tekort aan capaciteit.

Mening over het gebruik van gegevens uit de BRO

“Uitrol is nog niet volledig. Grootste kans is het hergebruik van gegevens.”

“Moeten gaan meeliften met grotere organisatie”

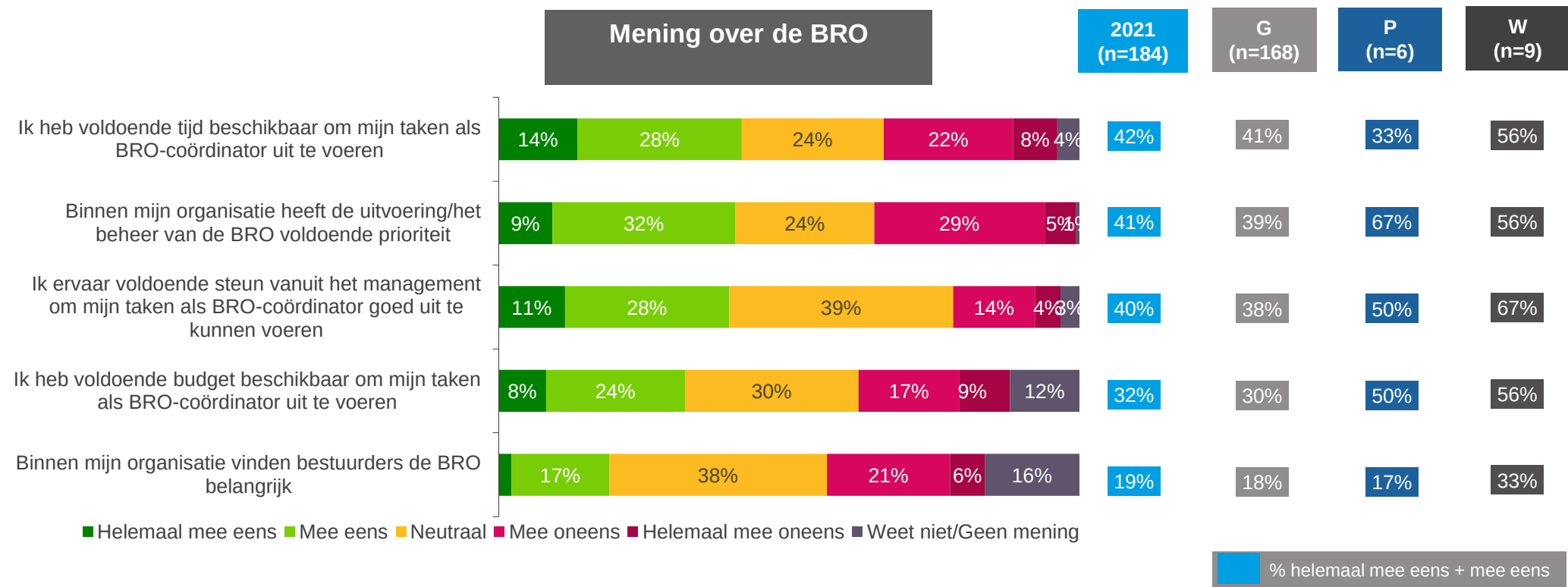
“Meerwaarde van de BRO moet nog zichtbaar worden, technische uitdaging bij leveranciers aanlevering moet nog vanzelfsprekend worden.”

“De registratieobjecten zijn allemaal binnen andere afdelingen belegd. Het op het netvlies houden van ambtenaren dat registratieobjecten naar de BRO moeten en dit aan een opdrachtnemer in de opdrachtverstrekking mee te geven is de grootste uitdaging.”

“Nog niet alle gegevens worden hierin opgeslagen. Wanneer dit wel zo is, na de implementatie van Tranche 4 of mogelijk zelfs Tranche 5. Dan zal men hier meer gebruik van gaan maken. Het nut van de BRO zal zich in de toekomst meer gaan bewijzen.”

“Grootste uitdaging is het inregelen oftewel het opzetten van het BRO proces. De voorbereiding hiertoe is gestart in samenwerking met de Omgevingsdienst ZHZ.”

De mening van de bronhouders over de BRO zijn sterk verdeeld. Bij een relatief groot deel is er een capaciteitsprobleem en heeft de BRO onvoldoende prioriteit binnen de organisatie.

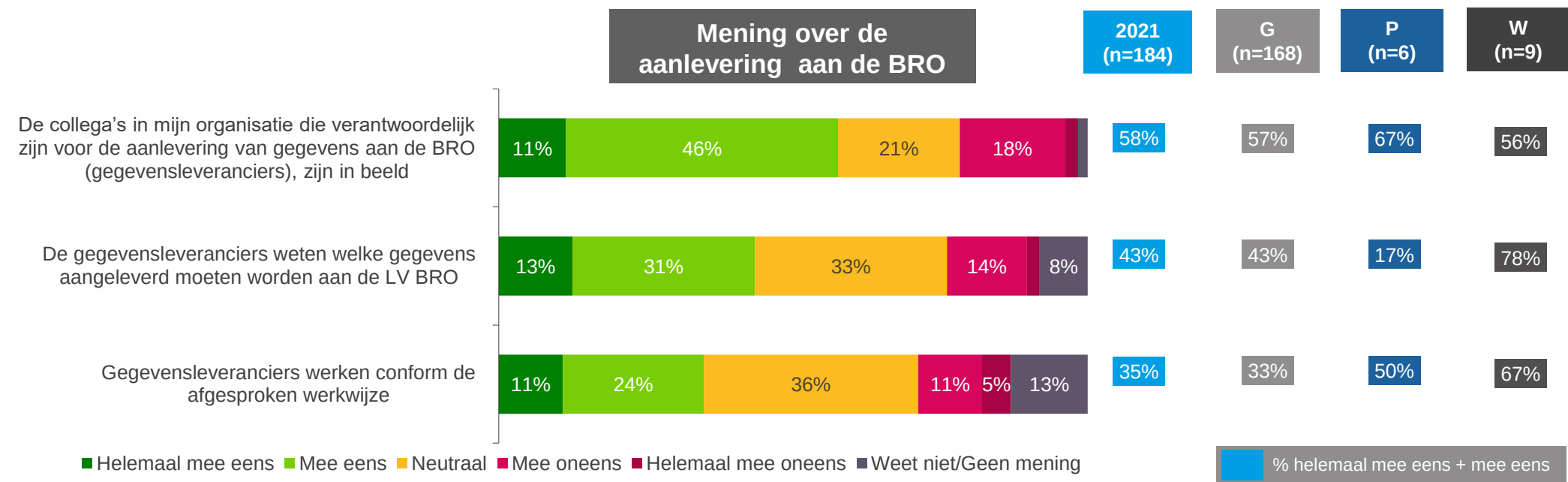

“Bestuurders zijn akkoord gegaan met formeren functie en beschikbaar stellen budget. Maar of ze het belangrijk vinden is voor mij onbekend.”

“BRO is niet zo bekend, ook voor de meeste bestuurders weinig bruikbare informatie in vergelijking tot andere basis administraties.”

“Het is een bijkomende verplichting om dit goed te regelen.”

Bij de grote meerderheid van de organisaties zijn de collega's die verantwoordelijk zijn voor de aanlevering van gegevens in beeld.

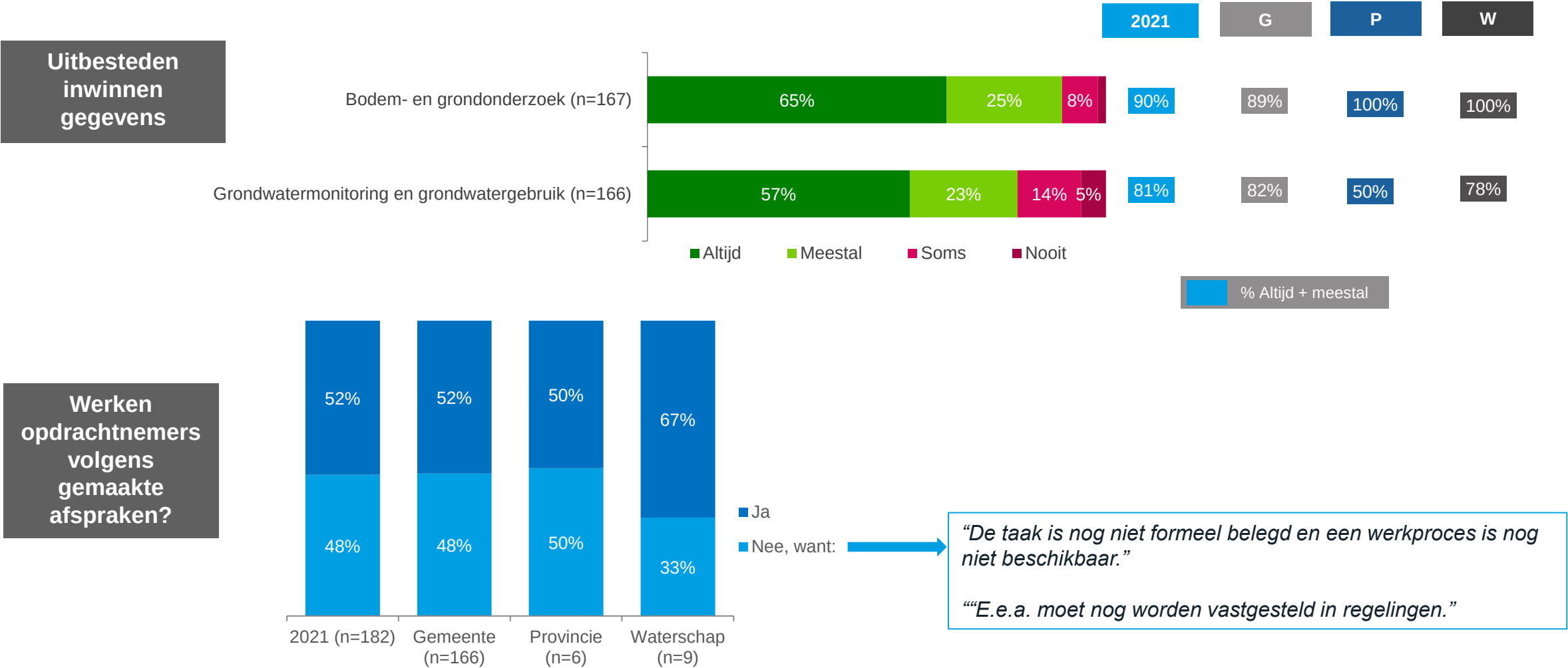
“De collega's zijn in beeld, ze zijn zich alleen onvoldoende bewust dat ze iets moeten doen.”

“Wij werken met externe gegevensleveranciers. Goede afspraken daarover maken is voor beide kanten nog geen routine.”

“Er worden niet of nauwelijks gegevens aangeleverd die (verplicht) geregistreerd moeten worden in LV BRO”

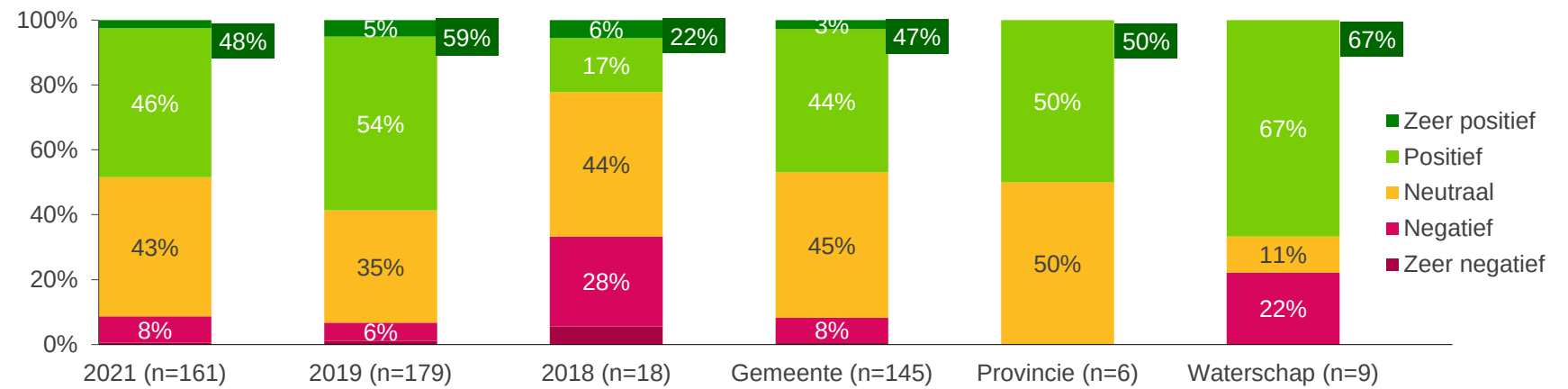
“De leveranciers zijn in beeld. Werkprocessen, bestekken en contracten dienen nog aangepast te worden. Dit is onderdeel van de opdracht aan Antea Group BV.”

In de meeste gevallen wordt het inwinnen van gegevens uitbesteed. Bij een groot deel van de organisaties is er onvoldoende zicht op de mate waarin opdrachtnemers volgens de afspraken werken.

Het overgrote deel beoordeelt het gebruik van het Bronhouderportaal redelijk tot goed.

Ervaring leveren via het Bronhouderportaal

Toelichting positief over BHP

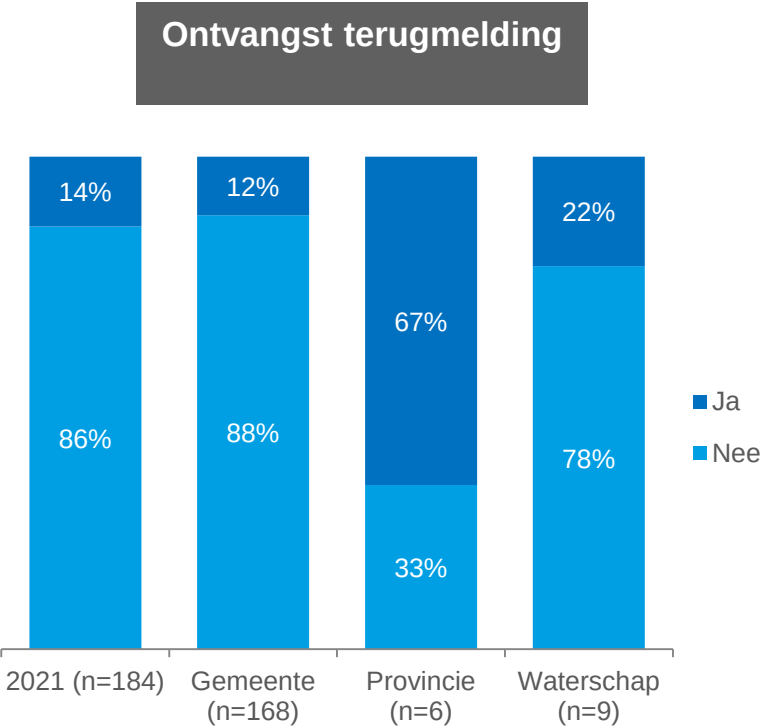
"Technisch werkt het erg goed."
"Het Bronhouderportaal is duidelijk en makkelijk in gebruik.."
"Wij zijn goed geholpen door de helpdesk bij het aanleveren van de gegevens."
"Bronhouderportaal wordt continu verbeterd."

 % zeer positief + positief

Toelichting negatief over BHP

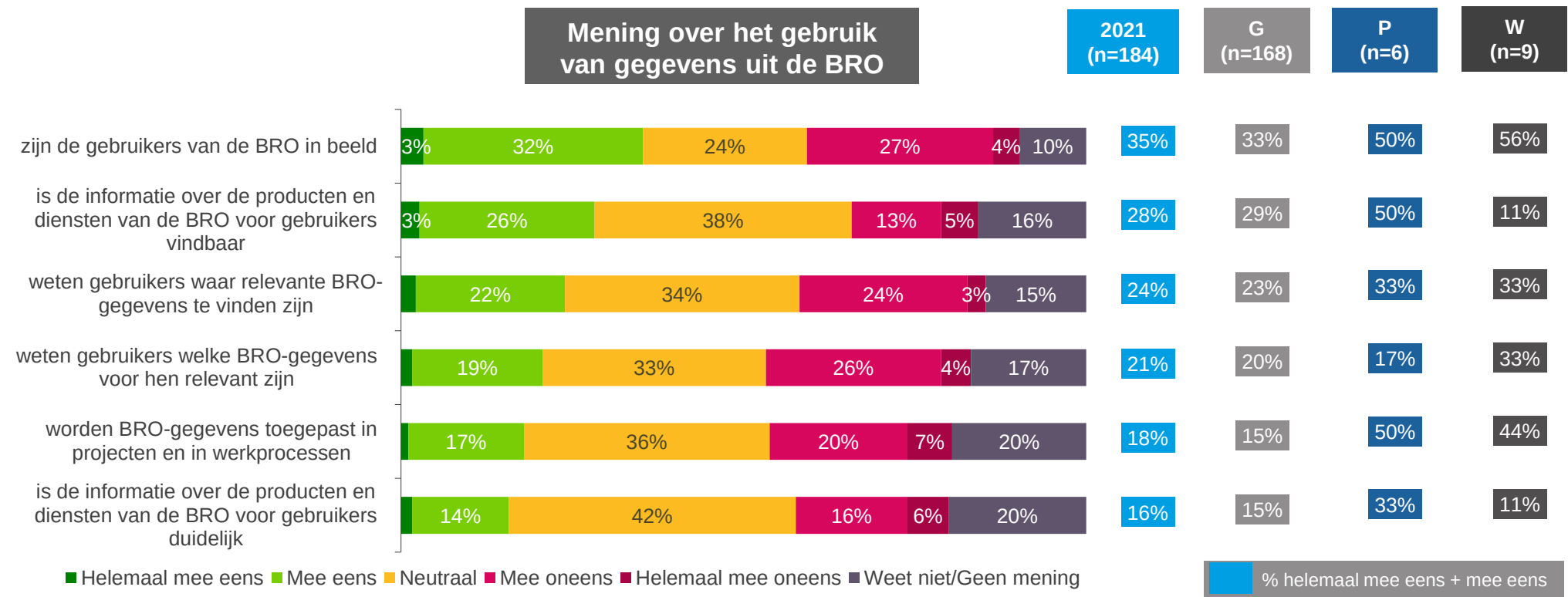
"Heb er zelf geen ervaring mee, hoor wel veel verhalen dat het moeilijk en omslachtig zou zijn."
"Het was niet zo gebruiksvriendelijk, heb ik gehoord."
"Het leveren van grondwaterkwantiteitsgegevens is ingewikkeld. Dit horen wij ook terug van softwareleveranciers. Dit is daarom ook nog niet goed geregeld."

Organisaties hebben nog weinig ervaring met terugmeldingen. De meerderheid heeft nog niet besloten wat de werkwijze bij terugmeldingen zal zijn.

Werkwijze bij terugmeldingen	Totaal (n=2021)	Gemeente (n=168)	Provincie (n=6)	Waterschap (n=9)
Ik voer het onderzoek naar de melding zelf uit	18 %	17 %	67 %	11 %
Ik wil hierin gefaciliteerd worden door een andere bronhouder, of een samenwerkingsverband van bronhouders	9 %	8 %	33 %	11 %
Ik wil hierin gefaciliteerd worden door een marktpartij	13 %	13 %	17 %	11 %
Nog onbekend/nog niet besloten	66 %	68 %	17 %	78 %

BRO-coördinatoren hebben nog weinig zicht op het gebruik van gegevens uit de BRO binnen zijn of haar organisatie.

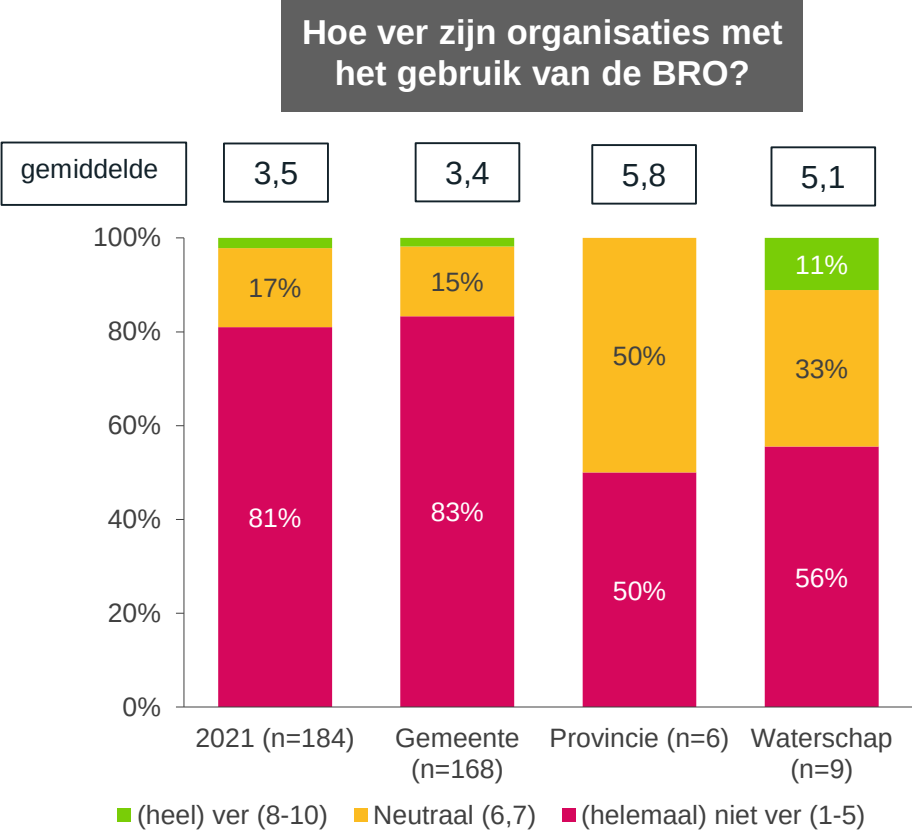

“Ik heb geen berichten van gebruikers ontvangen en weet niet hoe ze het ervaren.”

“Projecten zijn (nog) niet van dien aard.”

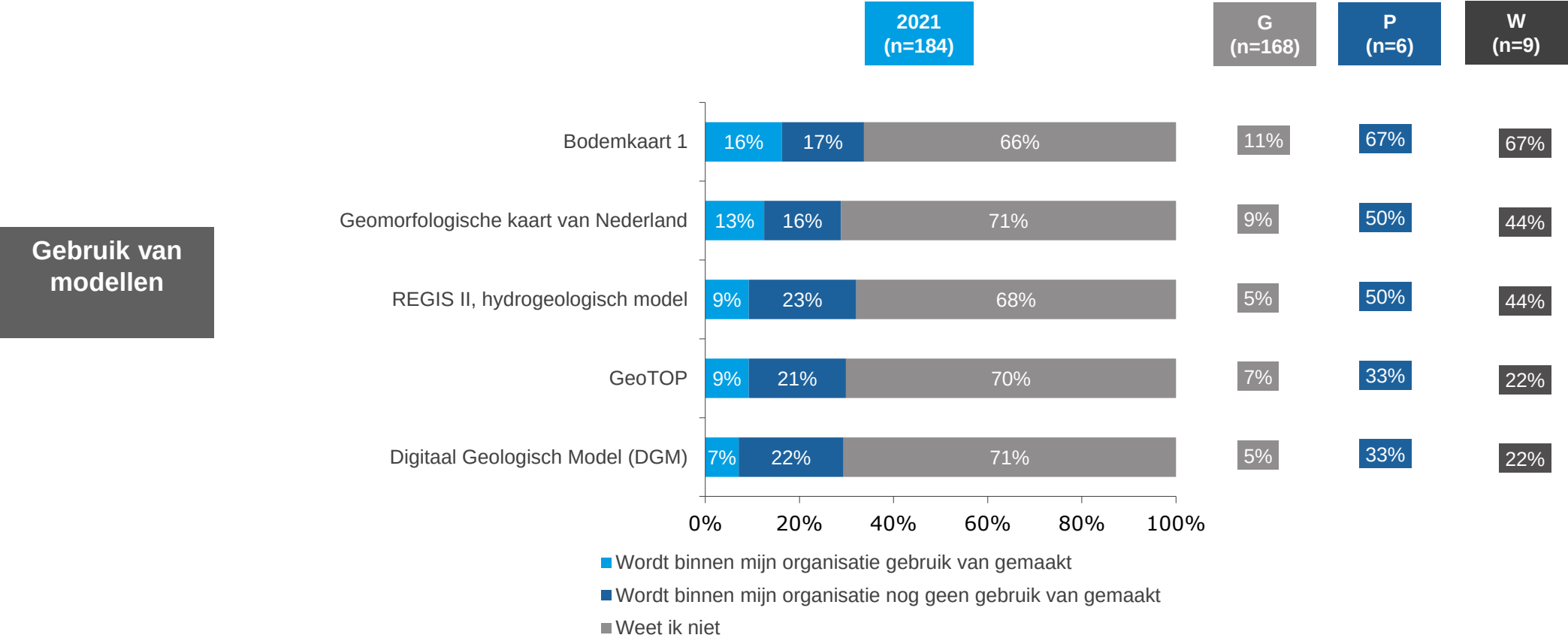
“Worden BRO-gegevens toegepast in projecten en in werkprocessen. Hier ga ik vanuit. Tot nu toe wordt hier nog niet expliciet om gevraagd.”

Het gebruik van de BRO is in de perceptie van de bronhouder beperkt.

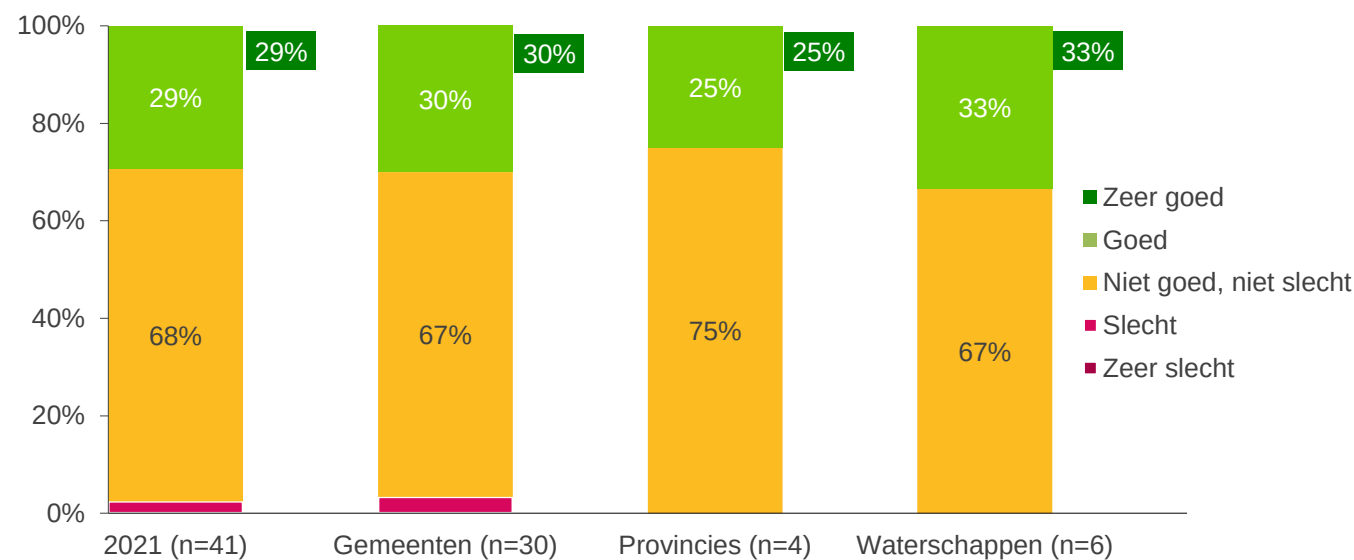
- *BRO-coördinatoren die wel zicht hebben op het gebruik van gegevens uit de BRO binnen zijn of haar organisatie geven een hogere score dan de BRO-coördinatoren die geen goed beeld hebben van het gebruik.*
- *Bij provincies, waterschappen en de grotere gemeenten ligt de score ook wat hoger.*

BRO-coördinatoren hebben nog weinig zicht op het gebruik van modellen binnen de organisaties.

De meeste organisaties die de modellen al wél gebruiken hebben nog te weinig ervaring om de kwaliteit ervan goed te kunnen beoordelen.

Ervaring gebruik van modellen

Mening over het gebruik van modellen

“Wij zouden het fijn vinden als het makkelijker te gebruiken is in verschillende 3D pakketten.”

“Nog te weinig ervaring mee om goed te kunnen beoordelen. Het zit nog niet in het systeem.”

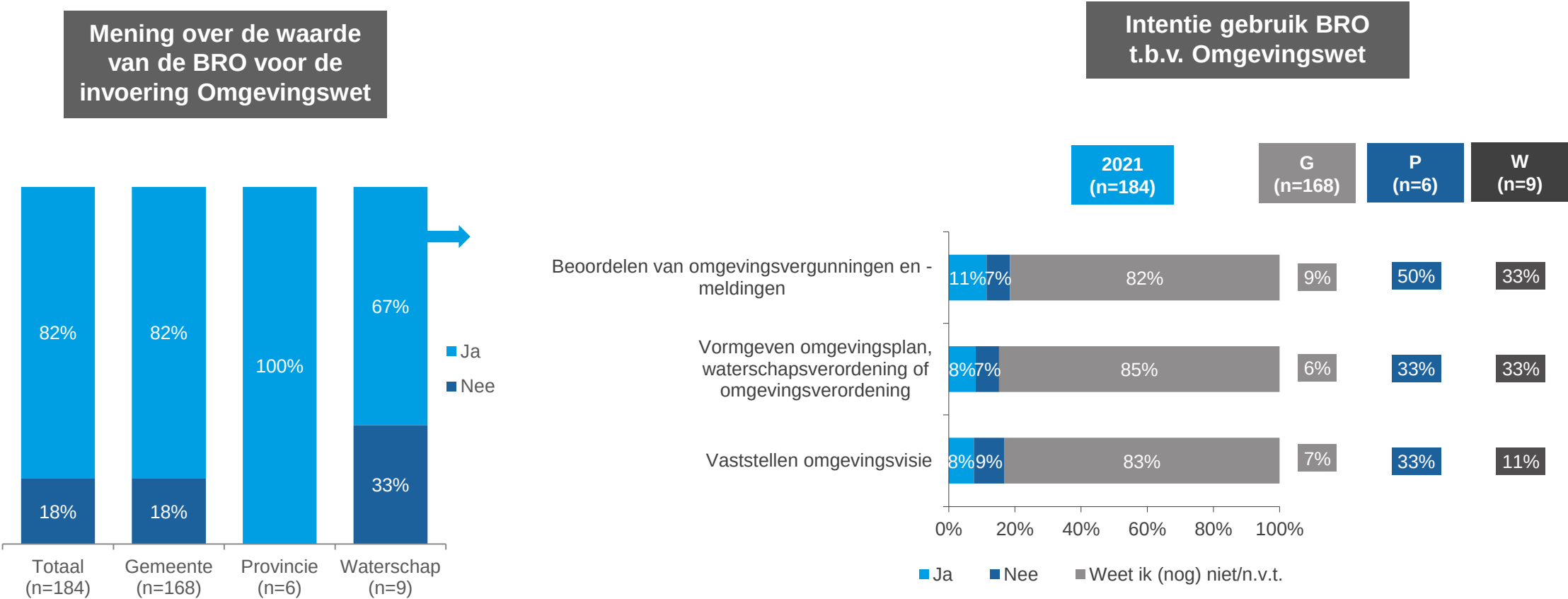
“Er wordt heel summier gebruik gemaakt van de gegevens uit de verschillende registraties. De Geomorfologische kaart van Nederland is het enige waarom incidenteel gevraagd wordt.”

“Informatie is gebruiksvriendelijk ontsloten. Opmerking: Intern moet bekendheid van BRO-loket nog groeien.”

“Intensiteit gebruik varieert per model.”

“We zijn het op dit moment aan het inventariseren.”

Men ziet de waarde van de BRO voor de invoering van de Omgevingswet maar de intentie om de BRO voor dit doel te gebruiken is nog laag. Bij provincies en waterschappen is de intentie hoger.

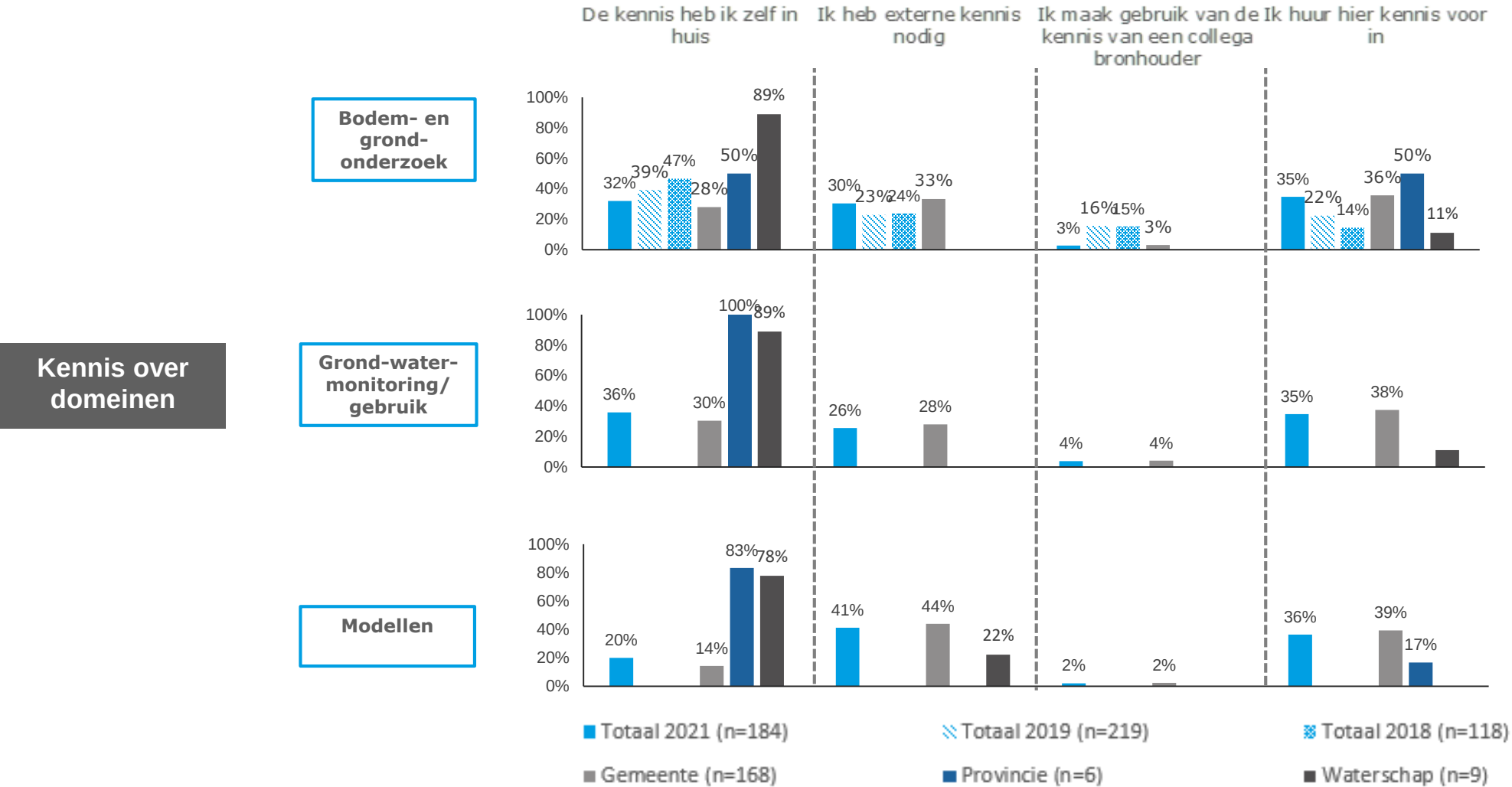
De BRO speelt volgens bronhouders vooral een rol bij de grondwaterproblematiek en de aanleg van infrastructuur.

Bestuurlijke thema's
waarbij de BRO een rol
speelt

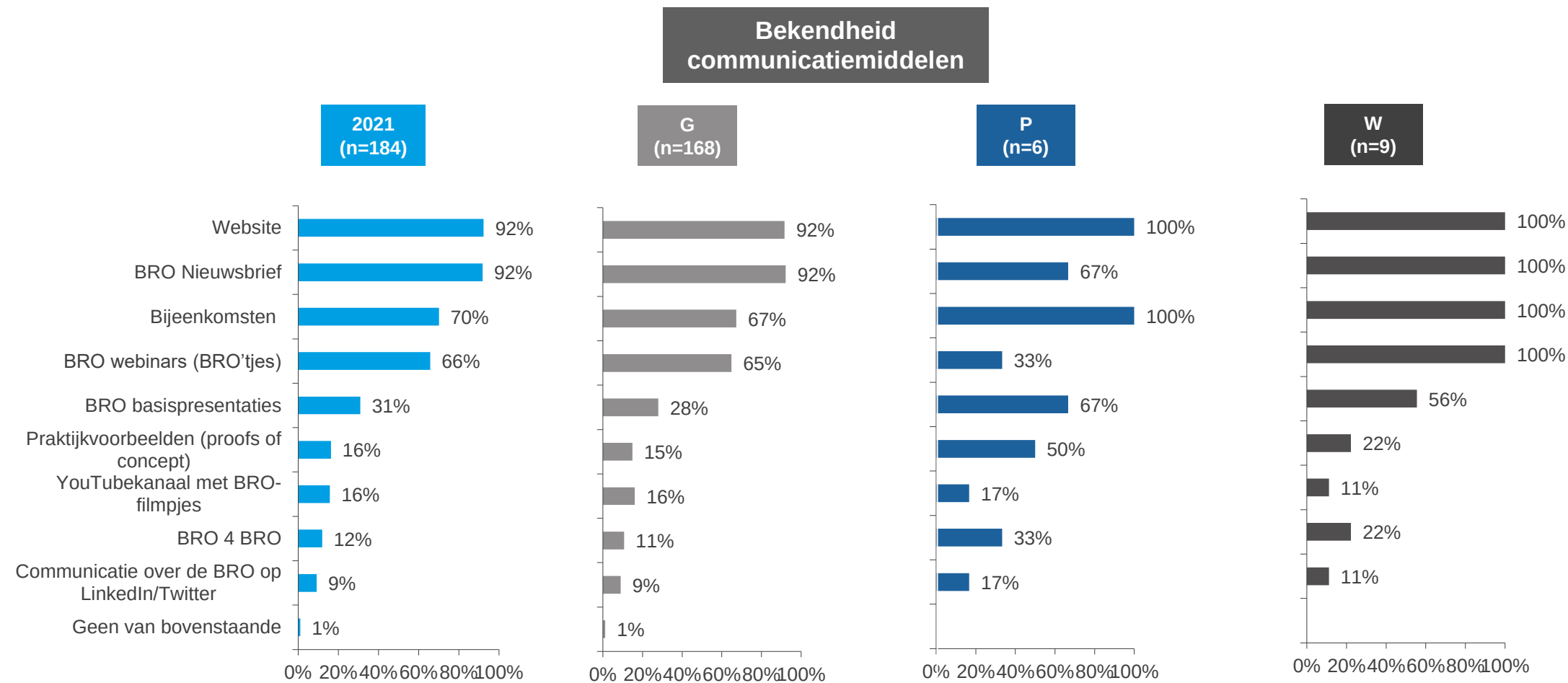
Bij welk(e) bestuurlijke thema(s) speelt de BRO in uw organisatie een rol?	2021 (n=184)	2019 (n=219)	2018 (n=118)	Gemeente (n=168)	Provincie (n=6)	Waterschap (n=9)
Grondwaterproblematiek	54 %	85 %	82 %	51 %	100 %	78 %
Aanleg van infrastructuur	53 %	80 %		49 %	100 %	78 %
Beheer en onderhoud	42 %			39 %	67 %	67 %
Klimaatadaptatie	32 %	51 %		30 %	17 %	56 %
Woningbouwopgave	32 %	55 %		33 %	0 %	11 %
Energietransitie	30 %	68 %	42 %	31 %	17 %	22 %
Warmte-/Koude opslag	28 %	75 %	64 %	26 %	67 %	22 %
Natuur	18 %			14 %	67 %	44 %
Slappe bodem/veenproblematiek	17 %	55 %	55 %	15 %	17 %	56 %
Mijnbouw/Delfstoffenwinning	5 %	42 %	36 %	3 %	50 %	0 %
Anders	10 %	5 %	10 %	9 %	0 %	33 %
Geen van bovenstaande	15 %			15 %	0 %	11 %

* Vraagstelling was in 2019 anders geformuleerd: Bij welk(e) bestuurlijke thema('s) verwacht u dat de BRO een rol kan spelen?

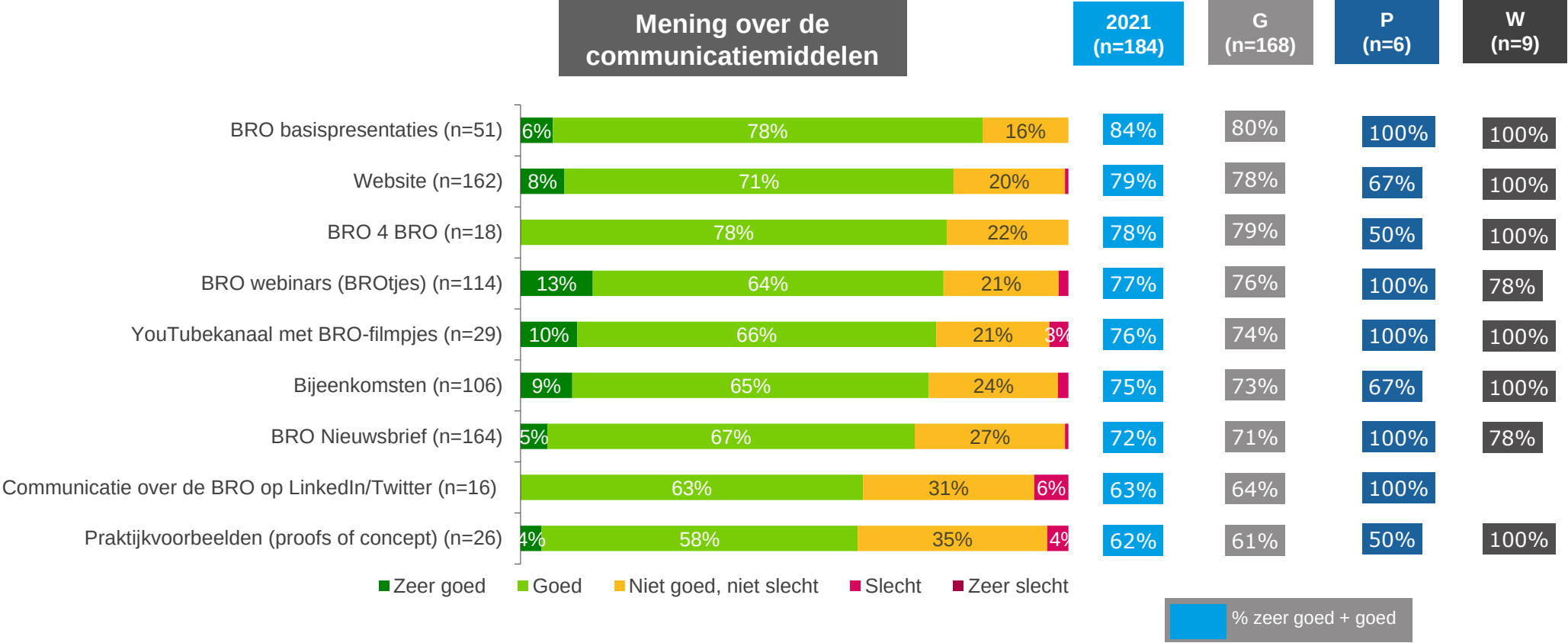
Circa een derde van de bronhouders geeft aan specialistische kennis zelf in huis te hebben, bij de modellen is dit wat lager.

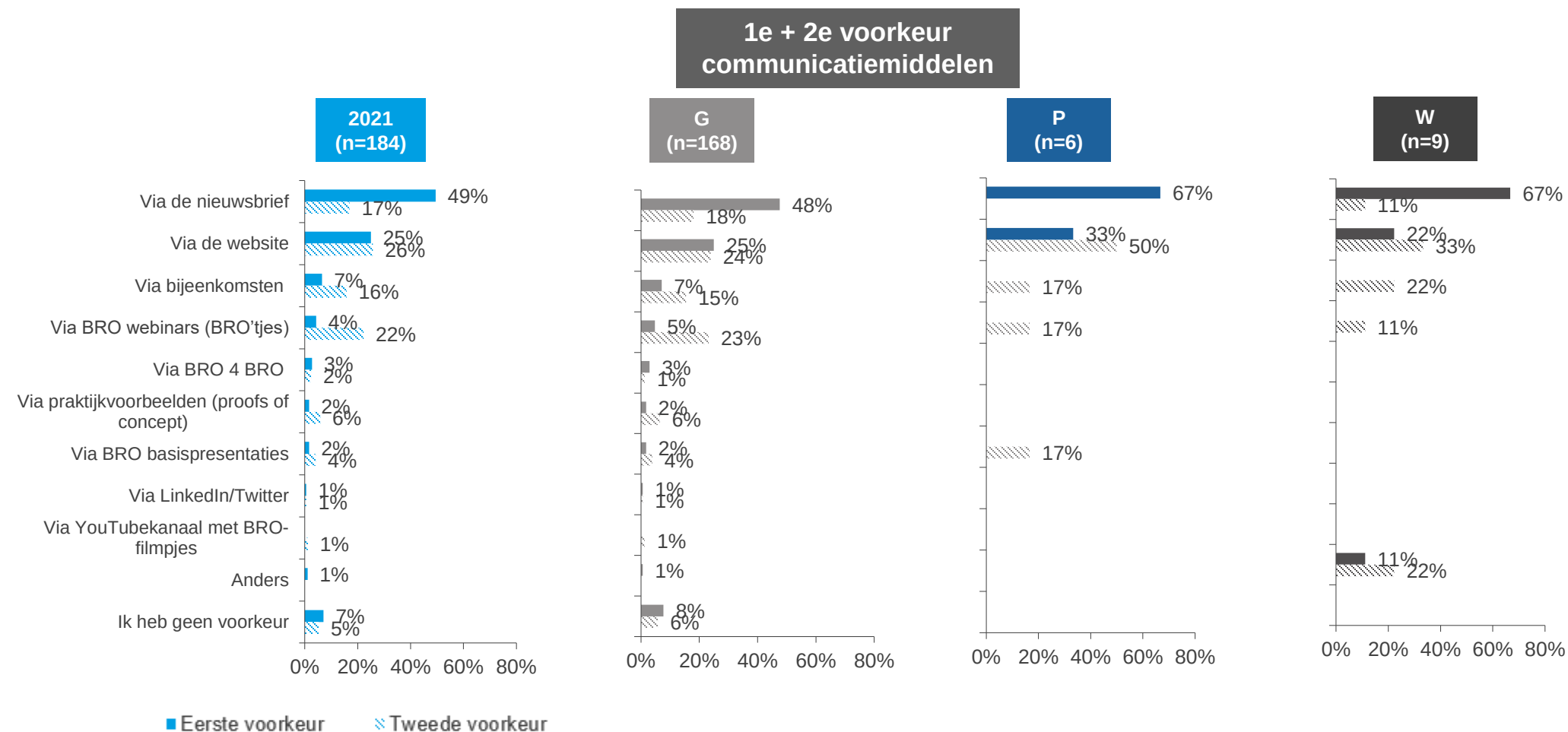
De BRO website en BRO nieuwsbrief zijn bij vrijwel alle bronhouders bekend. Praktijkvoorbeelden, BRO-filmpjes en BRO 4 BRO genieten nog weinig bekendheid.

Men is in hoge mate tevredenheid over de verschillende communicatiemiddelen.

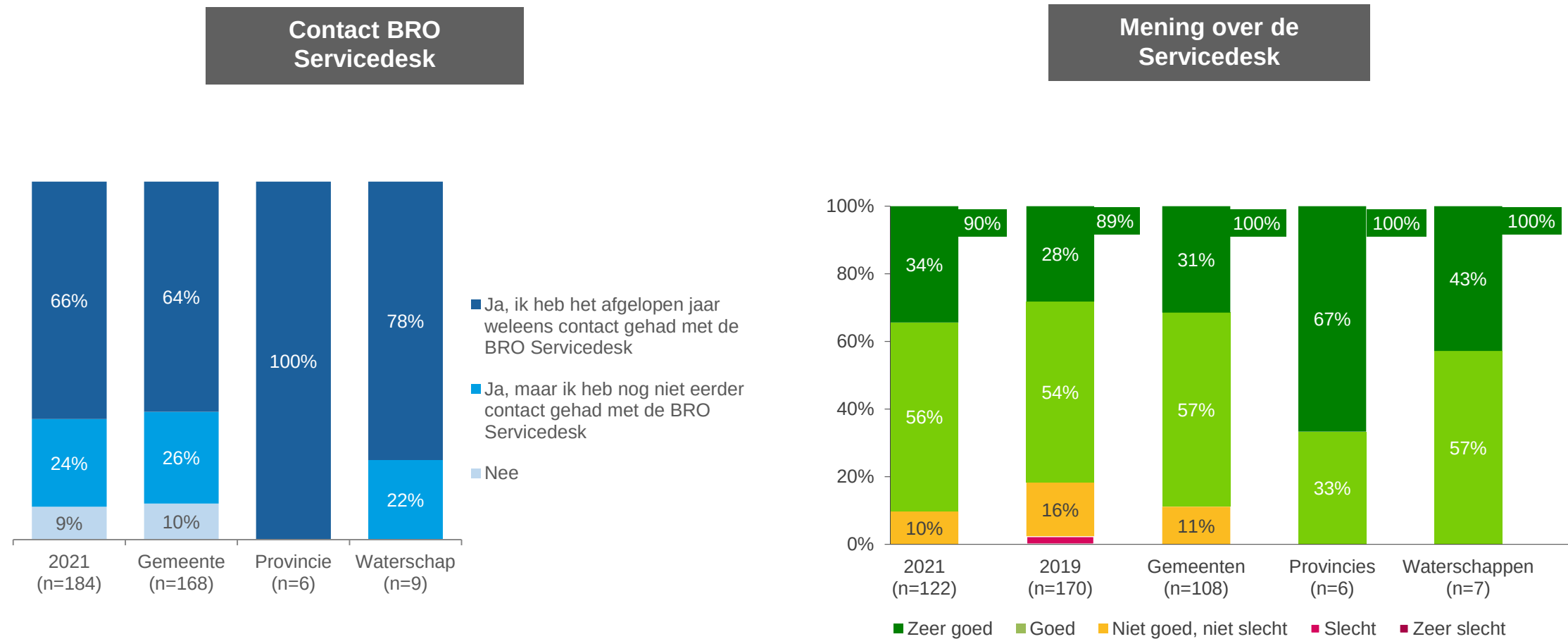

Grootste voorkeur gaat uit naar communicatie via de BRO nieuwsbrief, op afstand gevolgd door de website.

“Misschien is het een idee om ons als BRO-coördinatoren een grotere stem te geven in de informatievoorziening op de website en dan met name ten aanzien van implementatieproblemen. Een positieve benadering is natuurlijk mooi, maar mensen lopen ook tegen problemen aan, en volgens mij is dat tot op heden een beetje een onderbelicht onderwerp.”

Ook de BRO Servicedesk wordt goed beoordeeld.

WWW.STATISFACT.NL